

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี

THE DEVELOPMENT OF EARLY CHILDHOOD TEACHER DEVELOPMENT PROGRAM IN MANAGING LEARNING
EXPERIENCE FOR EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE DIOCESE OF UBON RATCHATHANI

มุกดา ถาวร^{1,*} และ รศ.ดร.ลักขณา สิริวัฒน์²

Mukda Thavron^{1,*} and Assoc.Prof.Dr.Luckana Sariwat²

¹สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44150

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม 44150

¹Program in Educational Administration and Development, Faculty of Education, Mahasarakham University.
Mahasarakham 44150, Thailand

²Faculty of Education, Mahasarakham University. Mahasarakham 44150, Thailand

*Corresponding author: E-mail: mmukda1969@gmail.com

รับบทความ 23 สิงหาคม 2561 แก้ไขบทความ 29 พฤศจิกายน 2561 ตอรับบทความ 30 พฤศจิกายน 2561 เผยแพร่บทความ มกราคม 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี 3) เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนปฐมวัย สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี จำนวน 110 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ 1) สภาพและความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี จำนวน 34 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .945 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี จำนวน 34 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .988 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลวิจัยปรากฏดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่า ได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน องค์ประกอบที่ 2) การวิเคราะห์หลักสูตร องค์ประกอบที่ 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ องค์ประกอบที่ 4) การออกแบบการเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และองค์ประกอบที่ 6) การวัดและประเมินผล

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบันของแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากสูงที่สุดไปหาลดที่สุด คือ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร และการออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก คือ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์ และการออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์

3. ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี การดำเนินการขั้นนี้เป็นผลการประเมินโปรแกรมโดยผู้วิจัยใช้ผลการประเมินโปรแกรม พิจารณาจากความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ และความสมเหตุสมผล และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีวิธีการดำเนินการพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นยกร่างโปรแกรม และ 3) ขั้นการประเมินโปรแกรม โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ผลปรากฏว่าระดับความเหมาะสมของโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี โดยรวมทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาโปรแกรม, โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย และการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) examine components and indicators for developing early childhood teachers in learning experience management for educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani, 2) explore current conditions and desirable conditions in early childhood teacher development for educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani, and 3) develop the early childhood teacher development program in learning experience management for educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani. The sample group consisted of 110 administrators and early childhood teachers from educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani. The research instruments included two sets of 5 –level Likert scale questionnaires concerning 1) conditions and needs for developing early childhood teacher development program for learning experience management for educational Institutions with 34 items and the reliability of .945 and 2) current conditions and desirable conditions for organizing learning experience management for educational institutions was 34 items with the reliability of .988. The statistics for data analysis were percent, mean and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. The components and indicators for early childhood teacher development in learning experience management for educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani, involved six components as follows: 1) student analysis, 2) curriculum analysis, 3) objectives, 4) learning design, 5) learning experience management, and 6) measurement and evaluation.
2. The current and desirable conditions concerning early childhood teacher development in managing learning experience in educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani, as a whole were at a high level. The current conditions of each component were at a high level, ranking from the highest to the lowest: measurement and evaluation, learning activities management, curriculum analysis, learning design, student analysis, and objectives. The desirable conditions of all components as a whole were at a high level.
3. The effects after the evaluation of the early childhood teacher development program in learning experience management for educational institutions under the Diocese of Ubon Ratchathani, revealed the developed program comprised seven components: principles, objectives, characteristics, participants' information and qualification, teaching approach, media, and evaluation. The developed program was assessed by experts in terms of utility, feasibility, and rational resulting in the highest level of the program appropriateness of all three aspects in overall.

Keywords: Program Development, Early Childhood Teacher Development Program, Learning Experience Management

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งยวดในการสร้างคนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาสังคมได้อย่างยั่งยืน เพื่อนำพาประเทศชาติไปสู่เวทีการแข่งขันระดับสากล การพัฒนาคุณภาพการศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญที่จะพัฒนาคุณภาพของคนให้มีศักยภาพก้าวไกลไปสู่มาตรฐานสากล โดยเฉพาะการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งของเด็กและเยาวชนที่จะเป็นอนาคตหลักของประเทศชาติ และการจัดการศึกษาที่จะให้บังเกิดผลดี มีคุณภาพเพียงพอที่จะผลักดันให้เกิดการพัฒนาประเทศในทิศทางที่พึงประสงค์นั้น ต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเพราะปัจจัยสำคัญที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จทางการศึกษาคือ “ครู” ซึ่งในยุคของการปฏิรูปการศึกษา การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ทักษะในการปฏิบัติงาน นับว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2554 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนในมาตรา 80(3) ว่า “จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก” และยังได้บัญญัติให้มีกฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาอีกด้วย

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคุณภาพของการศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูเป็นสำคัญ เพราะครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จ ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องเป็นผู้นำ รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม มีการปรับเปลี่ยนบทบาทตนเองให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างเยาวชนรุ่นใหม่ให้มีคุณภาพ ที่เหมาะสมกับยุคสมัย นอกจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมแล้วยังมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยในวิชาชีพครู เช่น นโยบายการปฏิรูปครู นโยบายการผลิตและพัฒนาครู แผนการศึกษาแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานวิชาชีพ มาตรฐานการศึกษาและปัจจัยภายนอกหรือปัจจัยทางสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวล้วนส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทยและส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู ทำให้ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนให้มีลักษณะเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (ชมพูนุท ร่วมชาติ, 2548, หน้า 1)

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรที่เน้นการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องเพราะช่วง 3 ปีแรกของชีวิตเป็นช่วงระยะเวลาที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะสมองที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็ว พ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดู ถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ สารที่จะให้เด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี เรียนรู้ควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเด็กเป็นอันดับแรกแล้วจึงขยายไปถึงเรื่องที่อยู่ไกลออกไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้มีแนวทางในการพัฒนาเด็กช่วง 3-5 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2546, หน้า 3) สำหรับเด็กปฐมวัย ครู มีบทบาทสำคัญต่อการและการพัฒนาการเรียนการสอน ครูจะมีหน้าที่ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับเด็กหรือผู้เรียน และการที่จะให้ครูเป็นนักวางแผนและนักคิดที่ดีนั้น ครูต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้ที่ไม่รู้ไม่เรียน รู้ทันข่าวสารใหม่ ๆ และทันสมัยอยู่เสมอ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อสารสนเทศสมัยใหม่ตลอดจนติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ปรับตัวเข้ากับกระแสสังคมโลก ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างชาญฉลาด เพื่อเตรียมพัฒนาเด็กให้เจริญเต็มตามศักยภาพ ครูเป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนการสอนในสถานศึกษา การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย มีหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมประจำวัน ประกอบด้วย 6 กิจกรรมหลัก คือ 1) กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ 2) กิจกรรมสร้างสรรค์ 3) กิจกรรมกลางแจ้ง 4) กิจกรรมเสริมประสบการณ์ 5) กิจกรรมเสรี และ 6) กิจกรรมเกมการศึกษา (ิตินันท์ สุริยา, 2550, หน้า 3-7) ดังนั้น ครูผู้ดูแลเด็กต้องสามารถจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย และความต้องการของเด็ก อันส่งผลให้เด็กได้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และจะเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กในอนาคตต่อไป

จากการวิเคราะห์และสำรวจพบว่า ปัจจุบันสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ประสบปัญหาครูปฐมวัยไม่มีประสบการณ์ในการสอน ครูไม่ตรงเอก ครูลาออกกลางคัน จะเห็นได้ว่า สถิติการลาออกของครูในระยะเวลา 3 ปี เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และคาดว่าปีต่อ ๆ ไปครูจะมีการบรรจุและลาออกมากเช่นกัน การลาออกของครูจะเป็นระยะเวลาใกล้จะเปิดการศึกษาใหม่ เนื่องจากครูเหล่านั้นสอบเข้ารับราชการได้ ทำให้โรงเรียนต้องรับสมัครและบรรจุครูใหม่ ผลกระทบจากที่บุคลากรครูลาออกมากต้องบรรจุใหม่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา หากครูสามารถปฏิบัติการสอนได้อย่างต่อเนื่อง มีความสุขในการสอน รักและห่วงใยเด็ก มีความมั่นคงในอาชีพ ก็มีกำลังใจในการสอน ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดี จึงมีความจำเป็นในทุกหน่วยงานต้องพัฒนาบุคลากรครู เพราะการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จตามเป้าหมายต้องอาศัยความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง หากหน่วยงานใดมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานนั้นก็ย่อมจะประสบผลสำเร็จและสามารถพัฒนาบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ในฐานะที่ผู้วิจัยซึ่งรับบทบาทบริหารสถานศึกษา และมีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 จึงมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ว่ามีองค์ประกอบใดบ้างที่จะทำให้การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 15 นำไปใช้ในการบริหารจัดการและดำเนินงานด้านการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. องค์ประกอบของโปรแกรมและการพัฒนาโปรแกรม

2. กิจกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ระดับปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546, หน้า 57-66) ได้แก่ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเสรี และกิจกรรมเกมการศึกษา

3. องค์ประกอบของการเรียนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย (ศศิธร เวียงวะลัย, 2556 หน้า 91-134) ได้แก่ องค์ประกอบของการเรียนแบบเรกจิโอ เอมีเลีย องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดต่อภาพ และองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้แบบร่วมด้วยช่วยงานกลุ่ม

4. วิธีการพัฒนาครูปฐมวัย

4.1 พัฒนาคูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3 ด้าน

4.1.1 ครูปฐมวัยมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดประสบการณ์

4.1.2 ครูปฐมวัยสามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์

4.1.3 ครูปฐมวัยสามารถนำแผนไปจัดประสบการณ์ได้

4.2 กรอบกลยุทธ์ที่ใช้ในการพัฒนา

การพัฒนาคูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ใช้กลยุทธ์ในการพัฒนา ดังนี้

4.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ

4.2.2 การนิเทศภายใน

4.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาคนควา ดำเนินการระหว่าง มกราคม 2560 ถึง กุมภาพันธ์ 2560

5. การบูรณาการ หมายถึง การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีการเชื่อมโยงและผสมผสานกระบวนการสอน การเสริมคุณธรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน ให้ความสำคัญและประสบการณ์ไปใช้ในการชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม โดยมีวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งนำเนื้อหากิจกรรมประสบการณ์ต่าง ๆ มาบูรณาการใหม่ทั้งหมด การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน ดังนี้

5.1 การกำหนดเรื่องที่จะสอน หมายถึง การกำหนดเรื่องที่จะจัดประสบการณ์ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรและวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความสอดคล้องกัน

5.2 การกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ หมายถึง การกำหนดจุดประสงค์ของวิชาหลักและวิชาการ ที่จะนำมาบูรณาการ และมีการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ในการสอน

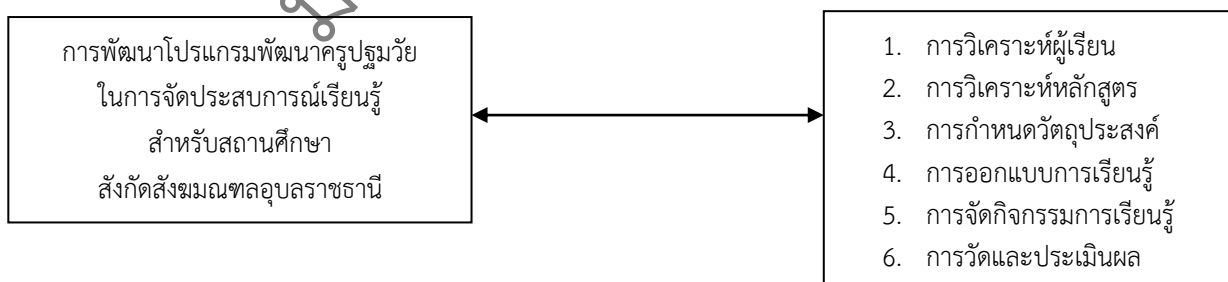
5.3 การกำหนดเนื้อหาสาระ หมายถึง การกำหนดเนื้อหาหรือหัวข้อเรื่องที่จะจัดประสบการณ์ให้สนองจุดประสงค์ การเรียนรู้ที่กำหนด

5.4 การวางแผนการสอน หมายถึง การกำหนดรายละเอียดในการจัดประสบการณ์ตามขั้นตอนและองค์ประกอบ คือ สาระสำคัญ จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ วิธีการดำเนินกิจกรรมการวัดและการประเมินผล

5.5 การปฏิบัติการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดกิจกรรม

5.6 การประเมินปรับปรุงและพัฒนาการสอน หมายถึง การประเมินการจัดประสบการณ์มาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการใหม่มีความสมบูรณ์ขึ้น

6. บริบทของการจัดการศึกษาปฐมวัยสังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 336 ปีการศึกษาคาทอลิกไทย, กรุงเทพฯ: Sun printing, 2545)

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามการศึกษา 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือ นักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ผู้มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของสถานศึกษาและผู้บริหาร ผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของสถานศึกษา ทั้งหมด 5 คน

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และวิธีการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูปฐมวัยสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี จำนวน 110 คน

2.2 ครูปฐมวัยสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี จำนวน 110 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ระยะที่ 3 การสร้างโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินโปรแกรม (โดยประเมินความถูกต้อง/ความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์และคุ้มค่า) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาองค์ประกอบของตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในระยะนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้การศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้นโดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของเพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552, หน้า 148-152)

ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้การศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้นโดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของเพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552, หน้า 148-152) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่ง วิชาเอก ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี มีจำนวน 25 ข้อ

ระยะที่ 3 เพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้การศึกษาค้นคว้าได้สร้างขึ้นโดยพัฒนามาจากแบบสอบถามของเพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ (2552, หน้า 148-152) โดยแบ่งแบบ สอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี มีจำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังกัดสภามณฑลอุบลราชธานี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

1. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างแนวคำถาม (Guideline) ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเรื่องมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item Objective Congruence: IOC)

2. นำผลการประเมินที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ไปวิเคราะห์และนำค่าคะแนนรายข้อมาเปรียบเทียบกับความเหมาะสม โดยพิจารณาคะแนนตั้งแต่ .60 ขึ้นไป เป็นข้อความหรือประเด็นที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัย และปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยแบบสอบถามวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี มีค่า IOC ระหว่าง .60-1.00

3. นำข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาปรับปรุงในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เครื่องมือมีความสมบูรณ์และครบถ้วนมากขึ้น

ระยะที่ 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. การเตรียมตัวในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต้องเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์บันทึกเสียง และแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) โดยเน้นประเด็นสำคัญ ๆ และเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบายความคิดเห็น พร้อมนำเสนอข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 เพื่อจัดองค์ประกอบในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และกำหนดแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี

5. เริ่มการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์สร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองและขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์

6. ดำเนินการสัมภาษณ์ขณะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยต้องทำตัวเป็นธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่รู้สึกเกร็งหรือหวาดระแวง ใช้ภาษาที่เป็นที่เข้าใจตรงกันทั้ง 2 ฝ่าย

7. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เมื่อดำเนินการสัมภาษณ์จนได้ข้อมูลครบถ้วนตามประเด็น และได้ข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานีแล้ว ในการสิ้นสุดการสัมภาษณ์แต่ละครั้งนอกจากการแสดงความรู้สึกขอบคุณ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะถูกบันทึกไว้ในเครื่องบันทึกที่ผู้ศึกษาค้นคว้าขออนุญาตบันทึกเสียงตั้งแต่ในขั้นเริ่มสัมภาษณ์ ในกรณีที่ถูกสัมภาษณ์ไม่อนุญาตให้บันทึกเสียง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะบันทึกโดยการเขียนขณะสัมภาษณ์หรือบันทึกทันทีหลังการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่บันทึกในเครื่องบันทึกจะถูกถอดความออกมาคำต่อคำเพื่อการวิเคราะห์

8. ผู้ศึกษาค้นคว้าขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ในการตรวจสอบการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี

9. ดำเนินการเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี

ระยะที่ 3

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนัดหมาย วัน เวลา ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของในแต่ละโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

4. การเตรียมตัวในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ต้องเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์บันทึกเสียง และแนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guideline) โดยเน้นประเด็นสำคัญ ๆ และเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ถูกสัมภาษณ์อธิบาย

ความคิดเห็น พร้อมนำเสนอข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 เพื่อจัดองค์ประกอบในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และกำหนดแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

5. เริ่มการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์สร้างบรรยากาศของความเป็นกันเองและขออนุญาตบันทึกเทปการสัมภาษณ์

6. ดำเนินการสัมภาษณ์ขณะดำเนินการสัมภาษณ์ผู้วิจัยต้องทำตัวเป็นธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกเกร็งหรือหวาดระแวง ใช้ภาษาที่เป็นที่เข้าใจตรงกันทั้ง 2 ฝ่าย

7. สิ้นสุดการสัมภาษณ์ เมื่อดำเนินการสัมภาษณ์จนได้ข้อมูลครบถ้วนตามประเด็น และได้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแล้ว ในการสิ้นสุดการสัมภาษณ์แต่ละครั้งนอกจากการแสดงความรักความชอบใจ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จะถูกบันทึกไว้ในเครื่องบันทึกที่ผู้ศึกษาค้นคว้าขออนุญาตบันทึกเสียงตั้งแต่ขึ้นเริ่มสัมภาษณ์ ในกรณีผู้ถูกสัมภาษณ์ไม่อนุญาตให้บันทึกเสียง ผู้ศึกษาค้นคว้าจะบันทึกโดยการเขียนขณะสัมภาษณ์หรือบันทึกทันทีหลังการสัมภาษณ์ ข้อมูลที่บันทึกในเครื่องบันทึกจะถูกถอดความออกมาคำต่อคำเพื่อการวิเคราะห์

8. ผู้ศึกษาค้นคว้าขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อทำหนังสือถึงผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ในการตรวจสอบการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

9. ดำเนินการเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1

1. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง วิชาเอก ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาร้อยละ

1.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพและความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นำคะแนนความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้รับไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลผลการศึกษาค้นคว้าความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (Mean) ดังนี้ (ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 109)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนามากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนามาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนาปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนาน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

1.3 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ระยะที่ 2

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด มาจัดกระทำดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ถ้าแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลมาไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลด้วยตนเองเพิ่มเติมอีกครั้ง

1.2 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสหมายเลขแล้วทั้งหมด ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และสถิติคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences: SPSS)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง วิชาเอก ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มาแจกแจงความถี่ และคำนวณหาร้อยละ

2.2 แบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี นำคะแนนความต้องการในการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้รับไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (Mean) ดังนี้ (ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 109)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนามากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนามาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนาปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนาน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติและมีระดับความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด

2.3 แบบสอบถาม ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ระยะที่ 3

ผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมด มาจัดกระทำดังนี้

1.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ถ้าแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลมาไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยลงเก็บข้อมูลด้วยตนเองเพิ่มเติมอีกครั้ง

1.2 นำแบบสอบถามที่ลงรหัสหมายเลขแล้วทั้งหมด ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านคอมพิวเตอร์และสถิติคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก นำไปจำแนกจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามประเด็นและตีความตามกรอบแนวคิด เอกสารที่เกี่ยวข้อง วิธีการศึกษา ขอบเขตของกรวิจัย วัตถุประสงค์และข้อค้นพบ ที่สำคัญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางต่อไป

การวิเคราะห์ความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยนำคะแนนจากแบบประเมินความเหมาะสมของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ที่ได้รับไปหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลผลการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ใช้เกณฑ์คะแนนเฉลี่ย (Mean) ดังนี้ (ภัทรพร เกษสังข์, 2549, หน้า 109)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้องครอบคลุม/ความเป็นประโยชน์มากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้องครอบคลุม/ความเป็นประโยชน์มาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้องครอบคลุม/ความเป็นประโยชน์ปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้องครอบคลุม/ความเป็นประโยชน์น้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความถูกต้องครอบคลุม/ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเพื่อการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาค้นคว้าประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่าได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์หลักสูตร 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ 4) การออกแบบการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่า การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ขององค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ในการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบัน ของแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร และการออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก คือ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์ และการออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โปรแกรมมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการของโปรแกรม, จุดประสงค์ของโปรแกรม, ลักษณะของโปรแกรม, เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน, วิธีการสอน, สื่อการเรียนการสอน และการประเมินผลตามโปรแกรม และโปรแกรมได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในระดับความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการอภิปรายผลตามลำดับของการสรุปผล ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่าได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ผู้เรียน 2) การวิเคราะห์หลักสูตร 3) การกำหนดวัตถุประสงค์ 4) การออกแบบการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล การที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งในลักษณะเอกสารวารสารทางวิชาการ รวมทั้งข้อมูลในองค์กรและบทความวิจัยซึ่งเป็นข้อมูลที่รวบรวมได้จากหลายแหล่งที่มีทฤษฎีรองรับ ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยเหตุและผล สามารถตรวจสอบความตรง (Validity) ได้ง่าย นอกจากนั้นยังมีการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 9) ที่กำหนดองค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อให้ครูปฐมวัยสามารถจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมตามวัตถุประสงค์ จากประสบการณ์ที่เด็กได้รับอันเกิดจากการปฏิบัติด้วยตนเองส่งผลให้ได้คิดเป็น ทำเป็น เกิดการเรียนรู้และอยากเห็นอย่างต่อเนื่อง การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ที่หลากหลายอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม เป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้มีการพัฒนาเต็มได้ตามศักยภาพ (ลักขณา ศรีวัฒน์, 2557, หน้า 51) สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ หมูวิเศษ (2556, หน้า 99) พบว่า การจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการสำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านนาบกราด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 นั้นเริ่มจากการสำรวจสภาพการณ์ปัจจุบัน การกำหนดขอบเขตปัญหาให้ชัดเจน การวางแผนแล้วปฏิบัติ และการประเมินผลที่เกิดขึ้นตามลำดับคือ การวางแผน (Plan) การค้นหาคำความจริง (Fact-finding) การดำเนินการให้บรรลุ (Execution) และการวิเคราะห์ผล (Analysis) และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐริกา ฑาเชาว (2557, หน้า 96-97) พบว่า หลักการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบบูรณาการประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่องที่สอน, การศึกษาหลักสูตร, การสรุปเป็นหัวเรื่องที่สอนได้อย่างเหมาะสม, การใช้ทักษะและเทคนิคในการสอนที่เน้นผู้เรียนทำกิจกรรมได้ตามขั้นตอนในแผนได้เป็นอย่างดี, การใช้สื่ออย่างเหมาะสม และการตั้งใจเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความกระตือรือร้น

2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พัฒนาการปฐมวัยในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพปัจจุบัน ของแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากสูงสุดไปหาต่ำสุด คือ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์หลักสูตร และการออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก คือ การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวิเคราะห์ และการออกแบบการเรียนรู้ การวิเคราะห์ผู้เรียน การกำหนดวัตถุประสงค์ ซึ่งผลปรากฏเช่นนี้เพราะ ณัฐริกา ฑาเชาว (2557, หน้า 96-97) พบว่า สามารถพัฒนาบุคลากรใหม่มีความรู้ความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการทั้ง 6 ขั้นตอน คือ การกำหนดหัวเรื่องที่สอนมีการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และสามารถสรุปเป็นหัวเรื่องที่สอนได้การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้มีความเข้าใจสามารถกำหนดจุดประสงค์การสอนได้การกำหนดเนื้อหาสามารถกำหนดเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนการเตรียมการสอนได้อย่างเหมาะสมมีการใช้ทักษะและเทคนิคในการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกิดความมั่นใจในการเขียนแผนการสอนสามารถจัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอนเป็นอย่างดีมีการใช้สื่ออย่างเหมาะสมนักเรียนมีความสนใจในกิจกรรมมากขึ้นนักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมมีความสนุกสนานในกิจกรรมกลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการดำเนินการพัฒนาผลการวิเคราะห์กับเป้าหมายตามกรอบการศึกษาทั้ง 3 ด้าน ได้แก่

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการความสามารถในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการและ
ความสามารถในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการ พบว่า กลุ่มเป้าหมายบรรลุตามกรอบทั้ง 3 ด้าน และยังสอดคล้องกับ แดนริก
กันไธสง (2556, หน้า 98 - 100) พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษาคนมีความสนใจและตั้งใจในการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการอยู่ในระดับ
ดีมากและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ การตรงต่อเวลาในการเข้าร่วมประชุม ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้จากแต่ละกิจกรรม
ให้ความร่วมมือในการฝึกปฏิบัติกิจกรรม และการโต้ตอบ ขอซักถาม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 โดย
ภาพรวมของการประเมินมีการดำเนินการถูกต้องตามหลักวิชาการ ผู้ร่วมศึกษาคนทุกคน สามารถเขียนแผนการจัดประสบการณ์
ได้อยู่ในระดับดีถึงดีมาก ซึ่งแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกับสื่อฝึกประสบการณ์สำหรับเด็กสามารถนำสื่อมา
บูรณาการประกอบกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสม จากการนิเทศกลุ่มผู้ร่วมศึกษาคนควา ในการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ทำให้ทราบว่า
กลุ่มผู้ร่วมศึกษาคนมีความรู้ความสามารถด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยได้และเมื่อรับการนิเทศแล้วกลุ่ม
ผู้ร่วมศึกษาคนควา เกิดความมั่นใจในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่กังวล มีความเชื่อมั่นว่าสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้
กับเด็กได้นั่นเอง และกิจกรรมการสร้างสื่อฝึกประสบการณ์สำหรับเด็กเพื่อใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก กลุ่มผู้ร่วมศึกษา
คนควาสามารถสร้างและจัดทำสื่อฝึกประสบการณ์ในรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กอยากเรียนรู้ในสิ่งใหม่เพื่อ
ส่งเสริมพัฒนาการเด็กต่อไป การนิเทศในวงรอบที่ 2 การจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็ก โดยมีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมศึกษา
คนควาทั้ง 8 คน สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทำการนิเทศโดยวิทยากร
และผู้ศึกษาคนควา มีการให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล คือ
แบบสัมภาษณ์ และแบบนิเทศ พบว่า กลุ่มผู้ร่วมศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย
ทั้ง 6 กิจกรรมและการใช้สื่อการเรียนรู้คือสื่อฝึกประสบการณ์สำหรับเด็กที่ผู้ร่วมศึกษาคนควาสร้างขึ้นได้อย่างเหมาะสม

3. ผลการพัฒนาโปรแกรมพัฒนารูปแบบในการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัด
สังฆมณฑลอุบลราชธานี พบว่า โปรแกรมมี 7 องค์ประกอบได้แก่ หลักการของโปรแกรม, จุดประสงค์ของโปรแกรม, ลักษณะของ
โปรแกรม, ศึกษาข้อมูลและคุณสมบัติของผู้เข้าร่วมโปรแกรม, วิธีการสอน, สื่อการเรียนรู้การสอน และการประเมินผลตามโปรแกรม
และโปรแกรมได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิในระดับความเหมาะสมมากที่สุด ที่พบปรากฏเช่นนี้เพราะการดำเนินการขั้นนี้เป็น
การดำเนินการพัฒนา 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียมการ 2) ขั้นยกร่างโปรแกรม และ 3) ขั้นการประเมินโปรแกรม ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มี
หลักการของการสร้างโปรแกรมที่มีคุณภาพตามเกณฑ์กำหนด รวมทั้งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานความต้องการการพัฒนารูปแบบ
ตามองค์ประกอบการจัดประสบการณ์เรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้รับมาดำเนินการพัฒนาโปรแกรมตามขั้นตอน
อย่างเป็นระบบดังกล่าว คือดำเนินการเตรียมการเพื่อยกร่างโปรแกรมและประเมินโปรแกรมฉบับยกร่างโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และปรับปรุง
ตามข้อเสนอแนะ สอดคล้องกับสุเทพ อ่วมเจริญ (2559, หน้า 13) ที่อธิบายไว้ว่า โปรแกรมหรือหลักสูตรถ้ามีการดำเนินการพัฒนา
โปรแกรมหรือหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนที่ประกอบด้วย 1) การศึกษาความต้องการของผู้เรียน สังคม ชุมชน เนื้อหาวิชา รวมทั้ง
ปรัชญาทางการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา ตลอดจนกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ ระเบียบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางการ
พัฒนาหลักสูตร 2) กำหนดหลักการ เป้าหมาย จุดประสงค์ของหลักสูตร การจัดการเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้
3) การนำหลักสูตรไปใช้ 4) การวัดผลประเมินผล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนานันต์ ดิยง (2556, หน้า 126) พบว่า
โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะที่พัฒนาขึ้น มี 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักการของโปรแกรม 2) จุดหมายของโปรแกรม 3) พัฒนาการ
ของครูที่ต้องการจะเกิดขึ้นตามจุดหมายของโปรแกรม 4) สารที่ใช้ในการพัฒนา 5) กิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนา และ 6) แนว
ทางการประเมินตามโปรแกรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะโดยทั่วไป

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีนโยบายให้ครูปฐมวัยในสถานศึกษาได้รับการพัฒนาด้านการใช้เทคนิคในการจัด
ประสบการณ์เรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพการณ์
ที่เป็นปัจจุบัน

1.2 ครูผู้สอนในหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำโปรแกรมพัฒนาการจัดการจัดประสบการณ์เรียนรู้ไปเป็นแนวทางในการ
พัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนในระดับต่าง ๆ ได้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู ควรร่วมมือกันพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับ
ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ครูมีความรู้ มีความสามารถ และมีทักษะในด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความเป็นมืออาชีพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยการพัฒนาครูปฐมวัยให้มีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยในสังคม Thailand 4.0

2.2 ควรทำการวิจัยการพัฒนาแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยในสังคม Thailand 4.0

2.3 ควรทำการวิจัยการพัฒนาครูระดับประถมศึกษา/มัธยมศึกษาด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนในด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบร่วมมือ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคมชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4-6*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). *คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กวิน เสือสกุล. (2552). การปฏิรูปกฎหมายอุดมศึกษา หนทางสู่การแก้ปัญหาคุณภาพ. *วารสารการศึกษาไทย*, 6(58), 10-13.
- จุฑารัตน์ หนูวิเศษ. (2556). *การบริหารการศึกษา*. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ชมพูนุท ร่วมชาติ. (2548). *อนาคตภาพของหลักสูตรวิชาชีพครูในทศวรรษหน้า (2550-2559)*. ปริญญาโท ศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณรงค์ สุรลัษ. (2547). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำแผนการดำเนินงานศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดพัฒนาตาม อำเภอนากลาง จังหวัดหนองบัวลำภู*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธนานันต์ ตี้อย. (2556). *โปรแกรมการพัฒนาสมรรถนะครูระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน*. วิทยานิพนธ์ ป.ด. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพียรพันธุ์ กิจพาณิชย์เจริญ. (2552). *ศึกษาสมรรถนะการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทราพร เกษสังข์. (2549). *การวิจัยทางการศึกษา*. โดย: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ลักขณา สรีวัฒน์. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศศิธร เวียงวะลัย. (2556). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โอเอสพรี้นต์เฮาส์.
- สุตาเรศ แจ่มเดชะศักดิ์. (2543). *การพัฒนาโปรแกรมสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กวัยอนุบาลโดยใช้ แนวการสอนแบบผูกเป็นเรื่องราว*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2551). *คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา*. วันที่ 29 ธันวาคม 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แนวทางการวัดผลประเมินผลในชั้นเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- อนงค์ อาจจงทอง. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- Hamida Amirali and Lynda Hentley-Walters. (2008). Including Parents in Evaluation of a Child Development Program: Relevance of Parental Involvement. *Early Childhood Research and Practice*, 10(1) : March 2008.
- Kanaya T., Light, D. and McMillan Culp, K. (2005). Factors Influencing Outcomes from a technology-Focused Professional Development program. *Journal of Research on Technology in Education*, 37(3), 313-329.
- Tyler, Ralph W. (1949). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.